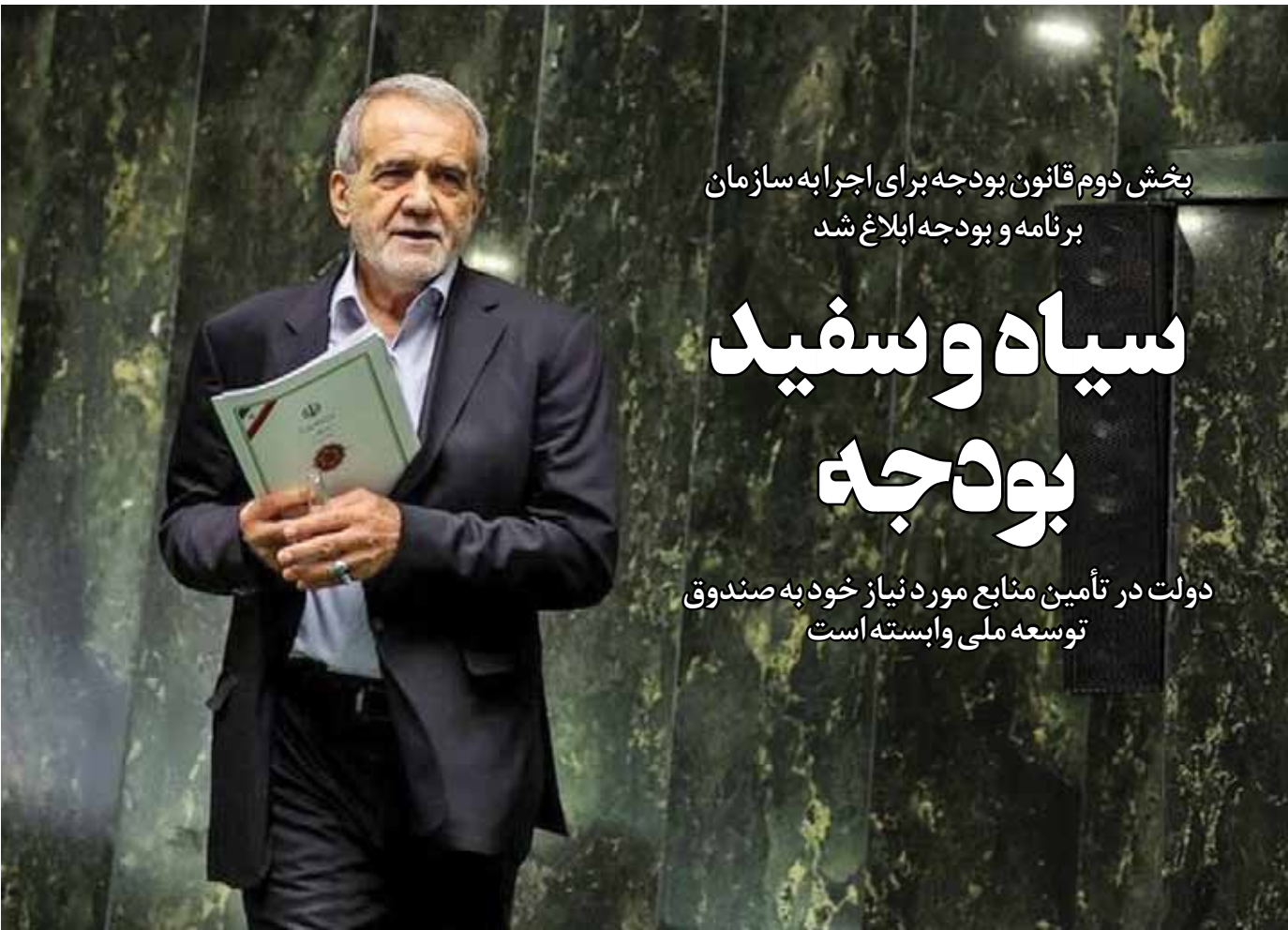

بخش دوم قانون بودجه برای اجرا به‌سازمان

برنامه و بودجه ابلاغ شد

سیاه‌وسفید بودجه

دولت در تأمین منابع مورد نیاز خود به‌صندوق توسعه ملی وابسته است

گروه اقتصادی: لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ که اخیراً توسط رئیس‌جمهور در قالب بخش دوم قانون بودجه برای اجرا به سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ شده است، به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری اقتصادی شناخته می‌شود. این بودجه نه‌تنها در تأمین هزینه‌های جاری دولت نقش دارد، بلکه در مدیریت بدهی‌های عمومی، حمایت از تولید، اصلاح نظام پارانهای و تأمین مالی پروژه‌های عمرانی نیز تأثیرگذار خواهد بود. با توجه به تحولات اقتصادی کشور، بررسی دقیق این سند مالی ضروری است، زیرا تصمیمات اتخاذشده در آن مستقیماً بر اقتصاد ملی و معیشت مردم تأثیر خواهد گذاشت.

بودجه سال ۱۴۰۴ به عنوان یکی از مهم‌ترین اسناد مالی کشور، تأثیر مستقیمی بر سیاست‌های اقتصادی، رفاه عمومی و مسیر توسعه کشور دارد. از تغییرات قابل توجه در این لایحه می‌توان به افزایش کسری تراز عملیاتی، نحوه تأمین مالی از محل صندوق توسعه ملی، تنظیم سیاست‌های مالیاتی و درآمدهای نفتی اشاره کرد. با این حال، چالش‌های ساختاری مانند ناترازی بودجه و وابستگی به منابع غیرپایدار همچنان در آن مشهود است. بررسی دقیق این لایحه می‌تواند تصویری روشن از تأثیرات احتمالی آن بر اقتصاد کشور ارائه دهد و الزامات اصلاحی مورد نیاز را مشخص کند.

داده‌های بودجه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد شکاف میان درآمدها و هزینه‌های دولت در بودجه سال ۱۴۰۴ بیشتر شده و کسری تراز عملیاتی به ۱۸۰۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. این رقم ناشی از رشد ۴۲ درصدی درآمدها

در کنار افزایش ۵۵ درصدی اعتبارات هزینه‌ای است که فشار مالی بیشتری بر دولت وارد خواهد کرد. با این حال، این کسری تنها یک رقم خام نیست، بلکه به دلیل تغییر نحوه ثبت برخی هزینه‌ها، تصویری شفاف‌تر از وضعیت واقعی اقتصاد کشور را ارائه می‌دهد. در بودجه‌های سال‌های گذشته برخی هزینه‌های دولت در خارج از چارچوب رسمی بودجه قرار می‌گرفتند اما در لایحه جدید، این هزینه‌ها در اعتبارات هزینه‌ای لحاظ شده‌اند. نحوه تأمین کسری بودجه و استقراض دولت یکی از مسائل کلیدی بودجه سال جاری است، میزان کسری و نحوه تأمین آن به دلیل نوسان درآمد نفتی از اهمیت بالایی برخوردار است. طبق محاسبات، کسری آشکار بودجه ۷۷۱ هزار میلیارد تومان برآورد شده که شامل انتشار اوراق بدهی و استقراض از صندوق توسعه ملی می‌شود. این میزان کسری تأثیر مستقیمی بر سیاست‌های اقتصادی دولت خواهد داشت، زیرا در صورت عدم مدیریت صحیح، می‌تواند منجر به افزایش تورم، فشار بر منابع مالی کشور و کاهش توان سرمایه‌گذاری شود.

دولت‌های مختلف در سراسر جهان با کسری بودجه مواجه هستند اما نحوه تأمین مالی آن اهمیت دارد. روش‌های نادرست تأمین این کسری، مانند استفاده بیش از حد از منابع صندوق توسعه ملی یا افزایش ناگهانی حجم اوراق بدهی، می‌تواند اقتصاد کشور را در بلندمدت با چالش‌هایی روبه‌رو کند. از طرف دیگر مساله این است که هنوز وزارت اقتصاد با سرپرست اداره می‌شود و معلوم نیست چه کسی قرار است سکنادر این وزارتخانه حساس

بسیاری از بنگاه‌های واگذارشده ورشکسته شدند

باوجود گذشت سال‌ها از تصویب اصل ۴۴قانون اساسی، همچنان روند واگذاری بنگاه‌های دولتی به بخش خصوصی با مشکلات اساسی مواجه‌است

دانست و تأکید کرد: بازار سرمایه عمق لازم برای تأمین مالی را ندارد، سرمایه‌گذاری خارجی در کشور انجام نمی‌شود و بانک‌ها نیز با مشکلات جدی از جمله تسهیلات تکلیفی مواجه هستند، بنابراین نیاز است در نظام بانکی اولویت‌بندی صحیحی انجام شود.

وی همچنین بر پدیده فساد ناشی از امضاهای طلایی تأکید کرد و بیان داشت بدنه میانی دولت نسبت به تقویض اختیارات مقاومت می‌کند که این مساله روند اصلاحات اقتصادی را کند کرده است.

رئیس سازمان بازرسی در بخش دیگری از سخنان خود، ناترازی انرژی را یکی از بحران‌های جدی اقتصادی دانست و تصریح کرد که سوءمدیریت در کنار تحریم‌ها، موجب این وضعیت شده است. وی به عملکرد ضعیف وزارت نیرو در گذشته اشاره کرد که با تعیین سیاست‌های نادرست، مانع ورود بخش خصوصی به عرضه برق شده و باعث ایجاد بحران در این حوزه شده است.

به گفته وی، قانسون اصلاح الگوی مصرف به‌درستی اجرایی نشده و برخی پیشنهادهای بخش خصوصی در این زمینه با مخالفت‌های جدی مواجه شده‌اند که این وضعیت باید اصلاح شود.

■ **لزوم ارتباط مؤثر صنعت و دانشگاه**

خدائیان همچنین بر ضرورت ارتباط میان صنعت و دانشگاه تأکید کرد و یادآور شد کارآفرینان و نسل جوان باید در کنار فعالان اقتصادی آموزش ببینند تا بتوانند به رشد اقتصادی کشور کمک کنند.

وی با اشاره به لزوم سرکشی به واحدها و بنگاه‌های اقتصادی به منظور شناسایی مشکلات، از فعالان اقتصادی خواست ارتباط خود با نهادهای نظارتی را تقویت کرده و

۹۰ هزار میلیارد تومان بیش‌برآوردی دارد و دولت باید برنامه‌هایی برای شرايطی که قیمت نفت افت بیشتری کند داشته باشد.

■ **استقراض از صندوق توسعه ملی و تأثیر آن بر سرمایه‌گذاری**

استقراض دولت از صندوق توسعه ملی در سال‌های اخیر به یکی از راهکارهای جبران کسری بودجه تبدیل شده است. در سال ۱۴۰۳، دولت با مجوزهای فرابودجه‌ای برای یکسان‌سازی حقوق بازنشستگان و... حدود ۳۵۰ هزار میلیارد تومان از این صندوق برداشت کرد. با توجه به افزایش هزینه‌های دولت، پیش‌بینی می‌شود میزان استقراض دولت از صندوق توسعه ملی در سال جاری به ۴۴۰ هزار میلیارد تومان برسد که نسبت به برآورد اولیه ۱۰۱ هزار میلیارد تومان بیشتر است. این روند نشان‌دهنده وابستگی دولت به منابع صندوق توسعه ملی است که می‌تواند توان سرمایه‌گذاری‌های کلان اقتصادی را کاهش دهد.

■ **بررسی رشد اقتصادی و پیامدهای کلان بودجه**

رشد اقتصادی کشور در ۳ سال گذشته بالاتر از ۴،۵ درصد بوده اما در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ این نرخ کاهش یافته و به ۳،۲ درصد رسید. این افت نشان‌دهنده کاهش فعالیت‌های اقتصادی و تأثیر شرایط جهانی بر اقتصاد داخلی است. بر اساس برآوردهای مرکز پژوهش‌های مجلس، در صورت تحقق کامل لایحه بودجه ۱۴۰۴، افزایش حدود ۰،۸ درصدی رشد اقتصادی با نفت پیش‌بینی می‌شود. این رقم نسبت به روند سال‌های گذشته رشد اندکی را نشان می‌دهد اما همچنان وضعیت سرمایه‌گذاری و شاخص‌های تولید نیازمند بررسی دقیق‌تری است.

تحقق بودجه موجب کاهش ۱،۲ واحد درصدی تورم خواهد شد اما تأثیر محسوسی بر ضریب جینی نخواهد داشت. این موضوع نشان‌دهنده آن است که با وجود تدوین سیاست‌های بودجه‌ای جدید، تغییرات ملموسی در سطح رفاه عمومی مردم ایجاد نخواهد شد. بنابراین، توجه به سیاست‌های حمایتی در کنار تصمیمات بودجه‌ای می‌تواند عاملی مؤثر در بهبود شرایط اقتصادی کشور باشد.

لایحه بودجه ۱۴۰۴ در کنار اصلاحاتی که در ساختار منابع و مصارف مالی به وجود آورده، همچنان با چالش‌هایی مانند افزایش کسری عملیاتی، بیش‌برآوردی درآمدهای نفتی، افزایش استقراض دولت و نبود برنامه مشخص برای کاهش ناترازی مالی روبه‌رو است. در حالی که برخی بخش‌ها، مانند مالیات‌ستانی و افزایش نظارت بر منابع دولتی، تغییرات مثبتی را تجربه کرده‌اند، همچنان ضرورت اصلاح اساسی در ساختار بودجه و روش‌های تأمین مالی احساس می‌شود. با تعیین وزیر اقتصاد، سیاست‌گذاران در ماه‌های آینده تصمیمات مهمی برای تعیین سرنوشت این بودجه اتخاذ خواهند کرد که می‌تواند نقش مهمی در تأثیرگذاری آن بر اقتصاد کشور داشته باشد.

در بودجه ۱۴۰۴ دولت تلاش کرده است شفافیت بیشتری در منابع و مصارف مالی ایجاد کند و میزان وابستگی به منابع فرابودجه‌ای را کاهش دهد. هرچند برخی اقدامات مثبت، مانند تقویت سیاست‌های مالیاتی و بهبود نظارت بر منابع دولتی در آن دیده می‌شود اما همچنان نیاز به اصلاحات عمیق‌تر احساس می‌شود. اصلاحات ساختاری، مدیریت بهینه منابع و کاهش وابستگی به منابع ناپایدار، می‌توانند مسیر اقتصادی کشور را به سمت ثبات و رشد پایدار هدایت کنند.

مواجه هستند. در حالی که سال جاری با شعار حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری همراه بوده، چنین سیاست‌هایی می‌تواند موجب خروج سرمایه از بخش تولید و ایجاد موانع جدی برای فعالان اقتصادی شود.

وی در ادامه با اشاره به تبعات این تصمیمات، از دولت خواست در آیین‌نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز بازنگری کند. به گفته حسن‌زاده، نقیض گسترده اختیارات به بانک مرکزی موجب شده است سیاست‌های ارزی جایگزین سیاست‌های تجاری شوند و تفکیک بین این ۲ حوزه از بین برود. وی در این باره پیشنهاد کرد: بانک مرکزی به جای مداخله مستقیم در فرآیندهای تجاری، صرفاً بر روند تهاثر ارزی میان صادرکنندگان و واردکنندگان نظارت کند تا امکان بیش‌اظهاری در واردات و کم‌اظهاری در صادرات از بین برود و بازگشت ارز به چرخه اقتصادی کشور تسهیل شود.

این انتقاداتها در حالی مطرح می‌شود که فعالان اقتصادی خواستار ایجاد سازوکارهای مؤثرتر برای حمایت از بخش خصوصی و رفع موانع تجاری هستند. بازنگری در سیاست‌های ارزی و ایجاد تعامل سازنده میان بانک مرکزی و بخش خصوصی می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و تسهیل فرآیندهای صادرات و واردات کمک کند.

در سال‌های اخیر سیاست‌های ارزی بانک مرکزی تأثیر مستقیمی بر عملکرد صادرکنندگان و فعالان اقتصادی داشته است. تصمیمات اخیر که شامل محدودیت‌های جدید در تخصیص ارز و دریافت تسهیلات بانکی برای صادرکنندگانی است که موفق به رفع تعهدات ارزی خود نشده‌اند، نگرانی‌های جدی در میان بخش خصوصی ایجاد کرده است. این محدودیت‌ها در شرايطی اعمال شده که فعالان اقتصادی با چالش‌هایی همچون افزایش هزینه‌های تولید، کمبود ارز، تحریم‌های بین‌المللی و مشکلات تأمین مواد اولیه روبه‌رو هستند. در چنین فضای، بازنگری در سیاست‌های ارزی و ایجاد تعامل سازنده میان بانک مرکزی و بخش خصوصی می‌تواند نقش مهمی در کاهش موانع اقتصادی و حمایت از تولید داخلی ایفا کند.

در شرايطی که اقتصاد کشور نیازمند حمایت جدی از تولید و سرمایه‌گذاری است، سیاست‌های ارزی باید به گونه‌ای تنظیم شوند که مانعی برای توسعه بخش خصوصی و صادرات ایجاد نکنند. پیشنهاد اتاق بازرگانی برای نظارت بانک مرکزی بر روند تهاثر ارزی میان صادرکنندگان و واردکنندگان، می‌تواند به کاهش مشکلات ناشی از بیش‌اظهاری و کم‌اظهاری کمک و بازگشت ارز به چرخه اقتصادی را تسهیل کند. در نهایت، ایجاد سازوکارهای شفاف و تعامل مؤثر میان دولت و بخش خصوصی، راهکاری کلیدی برای بهبود فضای کسب‌وکار و تقویت اقتصاد کشور خواهد بود.

دوشنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۴
وطن‌امروز | شماره ۴۳۲۰

اقتصادی

اخبار

قطع برق ۵۰ درصد ظرفیت

شهرک‌های صنعتی را تعطیل کرد

نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار با بیان اینکه نگاه به تولید باید تغییر کند، گفت: به دلیل قطع برق، در زمان حاضر ۵۰ درصد ظرفیت صنایع در شهرک‌های صنعتی فعال است.

علی‌اصغر آهنی‌ها، نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار با اشاره به اینکه اولویت قطع برق در کشورهای دیگر با صنایع نیست، ادامه داد: در ایران اما اولویت قطع برق و گاز با صنایع است. خیلی از قطعات ما هنگام قطع برق و گاز از بین می‌رود و در داخل کشور هم نمی‌توانیم نمونه آن را پیدا کنیم.

وی با بیان اینکه کارگران مشکلات متعددی دارند که قطع برق نیز به مشکلات آنها افزوده است، اظهار داشت: در زمان حاضر ۵۰ درصد ظرفیت صنایع در شهرک‌های صنعتی فعال است، در حالی چنین شرايطی برای کارفرمایان رخ داده که آنها در ۳ ماه پایانی سال هزینه‌های‌شان به اندازه ۵ ماه حقوق است، چراکه باید عیدی، حقوق و... را در ماه‌های پایانی سال پرداخت کنند. آهنی‌ها با ابراز اینکه «جغرافیای کشور ما به‌گونه‌ای نیست که زمستان سردی داشته باشیم»، اضافه کرد: وزارت نیرو باید با برنامه‌ریزی در بخش‌های دیگر سوخت‌رسانی را مدیریت می‌کرد تا به تولید و اشتغال ضربه وارد نشود. در سالی که با عنوان تولید است، بهتر است به حیات تولیدو صنعت توجه شود.اگر چرخ صنعت بچرخد و اشتغال و درآمد مردم رونق می‌گیرد.

■ ■ ■

مهلت یک هفته‌ای وزارت نفت برای

آماده‌سازی زیر ساخت توزیع بنزین سوپر

رئیس مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب‌وکار با اعلام خبر تصویب کاربرگ راهنمای دریافت مجوز توزیع بنزین ویژه (سوپر) در هیأت مقررات‌دایی از مهلت یک‌هفته‌ای وزارت نفت برای مهیا کردن زیرساخت لازم به‌منظور اجرایی شدن آن خبر داد.

علیرضا نظری در هشتادوهشتمین جلسه هیأت مقررات‌دایی و بهبود محیط کسب‌وکار، با اعلام این خبر بیان داشت: درباره این مصوبه، آنچه درباره زیرساخت‌های لازم برای توزیع بنزین ویژه، به وزارت اقتصاد مربوط می‌شود، به طور کامل انجام شده و مهیاست و فقط همکاران ما در وزارت نفت، در نهایت یک هفته فرصت خواست‌اند تا زیرساخت اتصال درگاه تخصصی مربوط را برای متقاضیان فراهم کنند.

وی در ادامه یادآور شد: البته بنا بر اعلام همکاران در وزارت نفت، تهیه زیرساخت‌ها درباره «توزیع» بنزین سوپر از مدتی پیش مهیا شده و این فرصت یک‌هفته‌ای برای تهیه مقدمات کاربرگ «واردات» این محصول درخواست شده که کمی در این ارتباط هنوز مشکل وجود دارد. نظری درباره مصوبه دیگر هشتادوهشتمین جلسه هیأت مقررات‌دایی و بهبود محیط کسب‌وکار اظهار نیز داشت: بر اساس ماده ۲۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت، وزارت اقتصاد مکلف است بسته‌های سرمایه‌گذاری بی‌نام را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور ارائه کند.

■ ■ ■

افزایش ۱۸ درصدی عرضه گوشت

قرمز در کشتارگاه‌های رسمی

بر اساس اعلام مرکز آمار ایران، مقایسه عملکرد کشتارگاه‌های رسمی کشور در فروردین امسال با ماه مشابه سال ۱۴۰۳ نشان دهنده افزایش ۱۸ درصدی مقدار عرضه گوشت قرمز در کشتارگاه‌های رسمی کشور است.

به گزارش ایسنا، بر اساس نتایج طرح آمارگیری کشتار دام کشتارگاه‌های رسمی کشور در ماه فروردین ۱۴۰۴، وزن گوشت قرمز عرضه‌شده انواع دام‌های ذبح‌شده در کشتارگاه‌های رسمی کشور فروردین امسال جمعا ۳۴ هزار و ۷۵۴ تن گزارش شده که سهم گوشت گاو و گوساله بیش از سایر انواع دام بوده است. طبق نتایج این آمارگیری، گوشت گاو و گوساله با ۲۰ هزار و ۸۳۳ تن، ۵۹،۹۴ درصد از وزن کل گوشت قرمز عرضه‌شده را به خود اختصاص داده است. همچنین گوشت گوسفند و بره با ۱۱ هزار و ۲۳۹ تن، بز و بزغاله با ۱۷۸۷ تن و سایر انواع دام با ۸۰۵ تن، به ترتیب ۳۲،۶ درصد، ۵،۱۴ درصد و ۲،۳ درصد از وزن کل گوشت قرمز عرضه‌شده را به خود اختصاص داده‌اند.

مقایسه عملکرد کشتارگاه‌های رسمی کشور در فروردین ۱۴۰۴ با ماه مشابه سال ۱۴۰۳ نشان‌دهنده افزایش ۱۸ درصدی مقدار عرضه گوشت قرمز در کشتارگاه‌های رسمی کشور است. مقدار تولید گوشت دام ماه مذکور نسبت به ماه مشابه سال ۱۴۰۳ برای گوسفند و بره ۱۱ درصد افزایش، بز و بزغاله تغییر اندک، برای گاو و گوساله ۲۴ درصد، برای گاو میش و بچه‌گاو میش ۳۳ درصد افزایش و برای شتر و بچه‌شتر ۲۰ درصد کاهش داشته است.

■ ■ ■

۹ درصد چک‌ها بر گشت خورد

فروردین‌ماه سال جاری بیش از ۸ میلیون فقره چک در کشور مبادله شد که از این میزان بیش از ۳۳۶ هزار فقره چک، معادل ۹ درصد تعداد چک‌ها بر گشت خورد.

به گزارش ایسنا، بر اساس آمارهای بانک مرکزی، در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۴، بیش از ۸ میلیون فقره چک با ارزشی بالغ بر ۶۳۲ همت (هزار میلیارد تومان) مبادله شد که نسبت به ماه قبل (سپند ۱۴۰۳) معادل ۲۴،۵ درصد در تعداد چک‌ها و ۴۲،۸ درصد در مبلغ و ارزش ریالی آن کاهش نشان می‌دهد. بر اساس این آمارها، فروردین‌ماه سال جاری حدود ۲،۴ میلیون فقره چک بانکی به ارزش ۲۸۳ همت مبادله شد که نشان‌دهنده سهم ۲۹،۴ درصدی استان تهران در تعداد چک‌های مبادله‌ای کل کشور در مدت مورد اشاره‌است. استان اصفهان سهم ۱۰،۲ درصدی و خراسان رضوی سهم ۷،۳ درصدی در تعداد چک‌های مبادله‌ای در فروردین‌ماه سال جاری داشتند.